

**ΑΝΑΙΡΕΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ
ΕΠΙ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΕΩΣ
ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΗ ΘΑΝΟΝΤΟΣ**

Κατά τη διάταξη του άρθρου 932 εδάφ. γ' του ΑΚ, επί θανάτωσης προσώπου, επιδικάζεται χρηματική ικανοποίηση στην οικογένεια του θύματος, λόγω ψυχικής οδύνης. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, στην οικογένεια του θύματος περιλαμβάνονται τα πρόσωπα εκείνα τα οποία συνδέονταν με τον θανατωθέντα όχι μόνο με στενή συγγένεια, αλλά και με αγάπη, ως εκ της οποίας δοκιμάσθηκαν ψυχικά από την απώλειά του, αδιαφόρως εάν συζούσαν με τον τελευταίο ή διέμεναν χωριστά¹. Επομένως, επί θανάτωσης προσώπου, τα κριτήρια (προκειμένου να ενταχθεί κάποιος στην οικογένεια του τελευταίου και εντεύθεν να είναι δικαιούχος χρηματικής ικανοποίησης εκ της αιτίας αυτής, κατά την ΑΚ 932 εδάφ. γ'), είναι δύο : ένα νομικό και ειδικότερα η στενή συγγένεια αυτού με τον θανόντα (αφού περί αυτής αναφέρεται το Όγδοο Κεφάλαιο του Τέταρτου Βιβλίου του ΑΚ- άρθρα 1463 και 1464) και ένα πραγματικό και συγκεκριμένως ο σύνδεσμος αυτού με τον θανατωθέντα με αγάπη². Υπό τα δεδομένα αυτά, παρέπεται αναγκαιώς και ότι υπάγονται στην έννοια της οικογένειας κατά το άρθρο 932 ΑΚ οι συγγενείς του θανόντος, υπό την προϋπόθεση όμως ότι τα πρόσωπα αυτά έχουν πράγματι υποστεί ψυχική οδύνη από την θανάτωση του τελευταίου³. Το κρίσιμο αυτό γεγονός θα πρέπει να αποδειχθεί και μάλιστα κατά τρόπο που να είναι ικανό να δημιουργήσει πλήρη δικανική πεποίθηση στο δικαστήριο. Βεβαίως το (αντικειμενικό) βάρος απόδειξης του εν λόγω κρίσιμου ισχυρισμού τους έχουν αποκλειστικώς οι ενάγοντες, ως στοιχείου παραγωγικού κατά νόμο του ενδίκου δικαιώματος αυτών⁴.

Εν προκειμένω : το εφετείο δέχθηκε ότι (σελ. 20 του σχεδίου) : « ... οι δε μεταξύ αυτού (του παθόντος) και των προαναφερθέντων συγγενών του σχέσεις ήταν καθ' όλα ομαλές, αρμονικές και στενές, **όπως προσήκει στη σχέση συγγένειας ...**». Με την παραδοχή του αυτή, το Εφετείο :

(α) υπήγαγε τους αντιδίκους στην οικογένεια του θανόντος, όχι επί τη βάσει των δύο κριτηρίων που προαναφέρθηκαν, παρά επί τη βάσει καινοφανούς (λανθασμένου) κριτηρίου και ειδικότερα εκείνου «της προσήκουσας στενότητας, ομαλότητας και αρμονικότητας στη συγγενική σχέση». Με τον τρόπο όμως αυτόν, το δικαστήριο της ουσίας εσφαλμένως ερμήνευσε και εφάρμοσε (ευθέως, άλλως πλαγίως) την ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 932 εδάφ. β' ΑΚ (Αναιρετικός λόγος εκ του άρθρου 559 αριθ. 1 εδάφ. α' και 19 ΚΠολΔικ) και

¹ ΟλομΑΠ 21/2000 ΕλΔ 42,55. ΟλομΑΠ 762/1992 ΠοινΧρον ΜΒ, 665. ΑΠ 749/2000 ΕλΔ 42,76. **Απ. Γεωργιάδης**, στον ΑΚ των Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, υπό το άρθρο 932 περιθ. αριθ. 17.

² Βλ. **Κρητικό**, Αποζημίωση από τροχαία αυτοκινητικά ατυχήματα, έκδ. 1998, περιθ. αριθ. 953.

³ **Κανκάς**, ΕνοχΔ, έκδ. 1975, υπό το άρθρο 932 § 3 σελ. 915-916. **Πατεράκης**, Χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, (έκδ. 1995), § 5 IV 1 γ' σελ. 304 επ. **Κρητικός**, ανωτ., περιθ. αριθ. 953, 954. **Δεληγιάννης/Κορνηλάκης**, Ειδικό ενοχικό δίκαιο τ. ΙΙΙ (έκδ. 1992) § 385 σελ. 294-295.

⁴ ΚΠολΔικ 216 § 1 α' σε συνδ. με 338 § 1.

(β) έκρινε ότι συλλήβδην οι αντίδικοι υπάγονται στην οικογένεια του θανόντος, **όχι επί τη βάσει των αποδεικτικών μέσων της δικογραφίας που ετέθησαν υπ' όψιν του**, ως όφειλε κατά νόμο (ΚΠολΔικ 339), **παρά επί τη βάσει αξιολογικών, αφηρημένων και εντεύθεν γενικότερων σταθμίσεων**, επειδή (κατά την άποψή του) σε κάθε σχέση οικογένειας προσήκει ο ομαλός, στενός και αρμονικός δεσμός των μελών της. Δηλαδή το εφετείο, θα έδει κατά νόμον, προκειμένου να καταλήξει στο εάν πράγματι, **στη συγκεκριμένη περίπτωση**, οι ενάγοντες ήταν μέλη της οικογένειας του θανόντος, κατά την ΑΚ 932 εδάφ. β', να λάβει υπ' όψιν αποκλειστικώς τα μνησθέντα αποδεικτικά μέσα, προκειμένου να πεισθεί εάν οι αντίδικοι πράγματι υπέστησαν ψυχική οδύνη από τον θάνατό του και εντεύθεν εάν είναι δικαιούχοι της αιτουμένης χρηματικής ικανοποιήσεως. Εξ αυτού, καθίσταται αδιστάκτως βέβαιο ότι το δικαστήριο της ουσίας παρά τον νόμο, δεν έλαβε παντάπασι υπ' όψιν του αποδεικτικά μέσα που είχαμε επικαλεσθεί και προσκομίσει ενώπιον του δικαστηρίου της ουσίας (Αναιρετικός λόγος εκ του άρθρου 559 αριθ. 11 εδάφ. γ' ΚΠολΔικ).